

UMEÅ UNIVERSITET

Miljö- och energidepartementet

Remissvar: Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el”. EI R2018:06

Den Samhällsvetenskapliga fakulteten har fått möjlighet att bereda Umeå universitets yttrande över Energimarknadsinspektionens rapport *Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el”. EI R2018:06*. Remissvaret baserar sig på ett underlag från Centrum för Miljö- och Naturresursekonomi, Umeå universitet (CERE). Underlaget har utarbetats av professor Runar Brännlund.

I detta remissvar lämnar Centrum för Miljö- och Naturresursekonomi, Umeå universitet (CERE) synpunkter på rapporten ”*Samhällsekonomiska analyser vid investeringar i stamnätet för el”* från Energimarknadsinspektionen (EI). Bakgrunden till rapporten är att EI år 2017 fick i uppdrag från Regeringen att fastställa riktlinjer för samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar vid byggande av överföringskapacitet för el. Ei ska, enligt uppdraget, utreda vilka effekter som bör inkluderas i en samhällsekonomisk lönsamhetsbedömning och hur geografisk eller annan avgränsning bör se ut. Dessutom ska ge förslag på hur dessa identifierade effekter bör kvantifieras och värderas.

I rapporten ges väsentligen tre övergripande förslag:

(1) Krav på investeringar i stamnätet ska vara lönsamma för samhället.

Idag finns inget sådant krav i ellagen eller ens att samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar behöver ingå i ansökan om nätkoncession.

CERE delar helt uppfattning med Ei i denna fråga. Det är närmast en självklarhet att samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningar behöver göras och att sådana måste ingå i en ansökan om nätkoncession. Vidare delar Umeå universitet uppfattningen att investeringar i överföringskapacitet ska vara samhällsekonomiskt motiverade.

(2) En tydlig och transparent ram för samhällsekonomiska bedömningar.

Ei's förslag är att de samhällsekonomiska bedömningarna skall genomföras inom ramen för antal generella och transparenta antaganden. Man menar att detta är viktigt inte minst när olika utredningsalternativ ska jämföras. CERE delar denna principiella uppfattning.

Enligt det förslag som förs fram innebär det bland annat att analysen inte ska avgränsas till Sverige utan ska inkludera nyttor och kostnader i de geografiska områden där signifikanta effekter förväntas. Mer specifikt säger man:

”Den samhällsekonomiska lönsamhetsbedömningen ska inkludera samhällsekonomiska nyttor och kostnader för de geografiska områden där signifikanta effekter förväntas. Med signifikanta effekter avses att de är av en sådan storleksordning att de påverkar den samhällsekonomiska

UMEÅ UNIVERSITET

bedömningen. Detta gäller oavsett om nyttor/kostnader uppstår inom eller utanför Sveriges gränser."

CERE delar **inte** uppfattningen att alla nyttor och kostnader som uppstår utanför Sveriges gränser skall inkluderas i kalkylen. Detta gäller speciellt så kallade elmarknadsnyttor, dvs. nyttor som uppstår i andra länder på grund av effektiviseringar i produktion och konsumtion. Inkludering av sådana nyttor skulle betyda att om en investering i stamnätet i Sverige leder till ett lägre elpris, inte bara i Sverige utan även i andra länder, så skall även den nytta det för med sig i andra länder nyttan (eller undanträngning av dyr elproduktion i andra länder) inkluderas i kalkylen. CERE menar att detta ger uttryck för en icke-standard tolkning av en samhällsekonomisk kostnads och intäktsanalys som är mycket tveksam. Det skulle de facto kunna betyda att svenska skattebetalare och/eller elkonsumenter (beroende på hur investeringen finansieras) har nytta av att konsumenter i andra länder får ett lägre elpris. Det går ju inte utesluta att det finns en sådan form av altruism, men detta bör inte vara utgångspunkten. **CERE är av uppfattningen att endast elmarknadsnyttor som uppstår i Sverige skall inkluderas i kalkylen.**

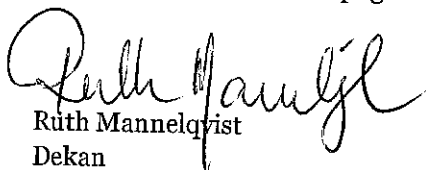
(3) Tydliga riktlinjer över vilka effekter som ska kvantifieras och värderas.

CERE delar uppfattningen att det ska finnas tydliga riktlinjer om vilka effekter som skall ingå i de samhällsekonomiska bedömningarna, och hur de ska kvantifieras och värderas. **CERE bedömer att de effekter som föreslås ingå i kalkylen är relevanta.**

Sammanfattningsvis ställer sig CERE positiv till de förslag som läggs fram i rapporten. Investeringar i stamnätet ska motiveras på samhällsekonomiska grunder, vilket då naturligtvis innebär att det måste ställas krav på att samhällsekonomiska bedömningar genomförs. Vidare instämmer CERE med förslagen att ramverket och antaganden för analysen ska vara tydliga och transparenta. Däremot instämmer vi inte i förslaget om att det inte ska finnas någon geografisk avgränsning vad gäller inkludering av alla nyttor. Mer specifikt menar CERE att det är tveksamt att inkludera elmarknadsnyttor som uppstår i andra länder som en följd av en stamnätsinvestering i Sverige.

Beslut i ärendet har fattats av professor Ruth Mannelqvist, den Samhällsvetenskapliga fakultetens dekan, efter föredragning av fakultetssamordnare Åsa P Isaksson.

För den Samhällsvetenskapliga fakulteten

Ruth Mannelqvist
Dekan

Åsa P Isaksson